

§1. Система, порядок формування і основи діяльності центральних органів виконавчої влади

З 1990 року в нашій державі йде активний процес пошуку і створення ефективно функціонуючої системи центральних органів виконавчої влади, який супроводжується значними змінами в їх складі та взаємозв'язках. Однак наявні кризові явища свідчать, що ця мета поки що не досягнута. Остання суттєва реформа системи центральних органів виконавчої влади почалася наприкінці 1999 року і триває досі. На відміну від минулих реформ нинішня відзначається досить чітким концептуальним підходом, що отримав своє висвітлення на сторінках наукових видань. [1] Сутність цієї реформи полягає не у новому перерозподілі владних повноважень чи кадрово-структурній перестановці, а у переході до нової «філософії» управління, що тяжіє до поміркованого лібералізму. Зміст цієї «філософії» відносно центральних органів виконавчої влади полягає, з одного боку, в припустимій мінімізації втручання держави в особі органів виконавчої влади в життєдіяльність суспільства, особливо підприємницьких суб'єктів, в переорієнтації діяльності органів виконавчої влади з суто адміністративно-розпорядчих функцій на надання управлінських послуг громадянам, тобто послуг, пов'язаних з юридичним оформленням цими органами умов, необхідних для належної реалізації або охорони прав і свобод громадян (видача дозволів, здійснення реєстрації тощо), а з іншого боку – в збереженні за виконавчою владою достатніх важелів управління суспільно важливими процесами, коли це є необхідним і виправданим.

За змістом п.12 ст.92 та ч.2 ст.120 Конституції, організація, повноваження і порядок діяльності центральних органів виконавчої влади мають визначатися виключно Конституцією і законами України. Однак, в умовах відсутності відповідної законодавчої бази ці питання регламентуються на підзаконному рівні – указами Президента України. Зокрема, нині система, будова і порядок формування центральних органів виконавчої влади визначається Конституцією України та Указом Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1572/99 (з наступними змінами). Згідно з названим Указом, до системи центральних органів виконавчої влади України входять міністерства, державні комітети (державні служби) та центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Міністерство є головним (провідним) органом у системі центральних органів виконавчої влади в забезпеченні впровадження державної політики у визначеній сфері діяльності.

Міністерства мають або галузевий (багатогалузевий), або функціональний (міжфункціональний) характер. Галузевими є, наприклад, Міністерство аграрної політики та Міністерство економіки, а функціональними – Міністерство внутрішніх справ та Міністерство фінансів. Між міністерствами розподіляється весь спектр урядової політики, за винятком тих напрямів, реалізація яких віднесена до повноважень окремих органів зі спеціальним статусом. Керівництво міністерством здійснює міністр. Міністр як член Кабінету Міністрів України особисто відповідає за розроблення і реалізацію державної політики, спрямовує і координує здійснення центральними органами виконавчої влади заходів з питань, віднесених до його відання, приймає рішення щодо розподілу відповідних бюджетних коштів за поданням державного секретаря міністерства.

Порядок спрямування і координації урядом діяльності центральних органів виконавчої влади через відповідних міністрів затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 року № 965. Згаданий Порядок передбачає три основні форми такого спрямування і координації: 1) погодження з міністром перед поданням в установленому порядку на розгляд Президентові України, Кабінетові Міністрів України проектів нормативно-правових актів, розроблених центральним органом виконавчої влади; 2) проведення аналізу щорічного звіту центрального органу виконавчої влади про результати його діяльності в межах, визначених наказом, та у разі потреби внесення міністром до Кабінету Міністрів України пропозицій щодо удосконалення роботи цього органу; 3) участь посадових осіб центрального органу виконавчої влади у засіданнях колегії міністерства, нарадах та інших заходах, що проводяться міністерством.

Спрямування і координація діяльності інших центральних органів виконавчої влади реалізується міністром шляхом визначення у спеціальному директивному наказі стратегії діяльності та основних завдань цих органів, що впливають з Програми діяльності Кабінету Міністрів України, та одержання від них щорічних звітів щодо результатів їх діяльності в межах, визначених спеціальним директивним наказом міністра. У директивному наказі визначаються форми спрямування і координації центрального органу виконавчої влади, пов'язані із забезпеченням реалізації державної політики в межах основних завдань цього органу, що впливають з Програми діяльності Кабінету Міністрів України; стратегічні цілі діяльності центрального органу виконавчої влади у відповідній сфері та відповідно до завдань, визначених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, а також заходи щодо їх розв'язання; посадова особа міністерства, яка має право брати участь у засіданні колегії центрального органу виконавчої влади, та структурний підрозділ міністерства, який відповідає за здійснення координації діяльності цього органу; перелік питань, відображення яких у щорічному звіті центрального органу виконавчої влади про результати його діяльності до міністра є обов'язковим, та термін подання цього звіту.

Не допускається прийняття актів Кабінету Міністрів України та утворених ним органів, внесення проектів законів та актів Президента України з таких питань без погодження з відповідним міністром. Міністр на виконання вимог законодавства в межах наданих повноважень визначає політичні пріоритети та стратегічні напрями роботи міністерства та шляхи досягнення поставлених цілей.

Державний комітет (державна служба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовує і координує Прем'єр-міністр України або один із віце-прем'єр-міністрів чи міністрів. Зокрема, діяльність Державного комітету України у справах релігій спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра юстиції України, а діяльність Головного контрольно-ревізійного управління України і Державного казначейства України – через Міністра фінансів України.

Державні комітети – це органи, які, безпосередньо не формуючи урядову політику, покликані сприяти міністерствам та уряду в цілому в реалізації цієї політики шляхом виконання функцій державного управління, як правило, міжгалузевого чи міжсекторного характеру. Державні комітети створюються для керівництва окремими галузями економіки та соціального розвитку або ж здійснення певної міжгалузевої діяльності чи вирішення окремих функціональних завдань. Державний комітет (державна служба) вносить пропозиції щодо формування державної політики відповідним членам Кабінету Міністрів України та забезпечує її реалізацію у визначеній сфері діяльності, здійснює управління в цій сфері, а також міжгалузеву координацію та функціональне регулювання з питань, віднесених до його відання. Державний комітет (державну службу) очолює його голова, який не входить до складу Кабінету Міністрів України.

Центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом має визначені Конституцією та законодавством України особливі завдання та повноваження, щодо нього може встановлюватись спеціальний порядок утворення, реорганізації, ліквідації, підконтрольності, підзвітності, а також призначення і звільнення керівників та вирішення інших питань. Центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом очолює його голова. До таких органів належать Антимонопольний комітет, Державна податкова адміністрація, Державна митна служба, Державний департамент з питань виконання покарань, Фонд державного майна, Служба безпеки, Головне управління державної служби та інші.

Центральні органи виконавчої влади утворюються, реорганізуються та ліквідовуються Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України. Однак зазначені зміни можуть здійснюватись виключно в межах коштів, передбачених у державному бюджеті

на утримання органів виконавчої влади. Нині загальний перелік центральних органів виконавчої влади України визначається Указом Президента України “Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади” від 15 грудня 1999 р. № 1573/99 (з наступними змінами). Згідно з названим указом, систему центральних органів виконавчої влади складають 16 міністерств, керівники яких за посадою входять до складу Кабінету Міністрів України, 20 державних комітетів та прирівняних до них органів (діяльність однієї половини з них спрямовується і координується Кабінетом Міністрів безпосередньо, а другої – через відповідних міністрів), а також 13 центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом. У додатку до цього указу міститься Схема організації та взаємодії центральних органів виконавчої влади.

Центральні органи виконавчої влади діють на підставі положень, які затверджує Президент України. Загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади України затверджене Указом Президента України від 12 березня 1996 р. № 179/96.

Кожен із центральних органів виконавчої влади є єдиноначальним, тобто його владні повноваження здійснюються одноосібно його керівником, який персонально відповідає за результати своєї роботи перед Президентом і Кабінетом Міністрів України. Статус керівників центральних органів виконавчої влади та їх заступників встановлюється положеннями про ці органи. При цьому прирівняння будь-яких посад в органах виконавчої влади за статусом до членів Кабінету Міністрів України не допускається.

Керівника центрального органу виконавчої влади та його заступників (якщо такі передбачені) призначає на посаду і звільняє з посади Президент України за поданням Прем'єр-міністра України.

Гранична чисельність працівників апарату центральних органів виконавчої влади і підпорядкованих їм територіальних органів затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 26 лютого 2000 р. № 403 (з наступними змінами). Станом на 1 серпня 2001 р. гранична чисельність працівників центрального апарату центральних органів виконавчої влади становила 12570 осіб, а працівників підпорядкованих їм територіальних органів – 174233 особи. [2] За цими показниками найбільшими за обсягом є Державна податкова адміністрація (820 працівників центрального апарату і 60716 працівників територіальних органів), Державна митна служба (відповідно 267 і 17943 працівники) і Пенсійний фонд (відповідно 165 і 16112 працівників), а найменшими – Державний комітет архівів (37 працівників центрального апарату) і Державний комітет у справах релігій (40 працівників центрального апарату).

У даному зв'язку цікавою є динаміка чисельності працівників центрального апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади протягом 1990-2001 рр. :

Рік

1990

1991

1992

1993

1994

1995

1996

2000

2001

|

Апарат

(тис.чол)

5,1

8,8

9,5

12,6

13,8

14,6

13,4

12,2

12,5

Загальний ліміт легкових автомобілів, що обслуговують центральні органи виконавчої влади та підпорядковані їм територіальні органи, постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2001 р. №314 встановлено на рівні 4875, з них 258 припадає саме на центральний апарат.

Фінансування видатків на забезпечення діяльності центральних органів виконавчої влади здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України. Урядові органи державного управління утримуються за рахунок державного бюджету в межах коштів, передбачених на утримання відповідних центральних органів виконавчої влади.

Органи Державного казначейства під час оплати рахунків на придбання центральними органами виконавчої влади легкових автомобілів, меблів, іншого обладнання і устаткування, комп'ютерів, придбання і утримання мобільних телефонів повинні дотримуватися граничних сум витрат, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2001 р. №332. При цьому, придбання легкових автомобілів, придбання і утримання мобільних телефонів можливе тільки з дозволу Міністерства фінансів України.

Актами центральних органів виконавчої влади є накази керівника, інструкції, положення, правила. Нормативно-правові акти, що видаються міністерствами, державними комітетами та центральними органами виконавчої влади зі спеціальним статусом і мають міжвідомчий характер або стосуються прав, свобод громадян, підлягають державній реєстрації в Міністерстві юстиції. Такі акти набувають чинності через 10 днів після їхньої реєстрації.

§2. Структура центральних органів виконавчої влади

Структуру міністерства затверджує державний секретар міністерства за погодженням з міністром, а структуру іншого центрального органу виконавчої влади – його керівник. Штатний розпис і кошторис видатків міністерства затверджує державний секретар міністерства за погодженням з Міністерством фінансів України, а штатний розпис і кошторис видатків іншого центрального органу виконавчої влади – керівник цього органу за погодженням з Міністерством фінансів України.

Основними структурними підрозділами центрального органу виконавчої влади є: керівництво (керівник і його заступники), колегія, урядові органи державного управління, патронатні служби, центральний апарат (функціональні відділи і управління), територіальні органи, науково-технічні ради, робочі та консультативні органи.

Для узгодженого вирішення питань, що відносяться до компетенції центрального органу виконавчої влади, обговорення найважливіших напрямків його діяльності і розвитку дорученої йому галузі або сфери створюється **колегія**. До її складу входять: керівник центрального органу, його заступники і керівники структурних підрозділів. Членів колегії затверджує Кабінет Міністрів України за поданням керівника центрального органу. Склад колегій центральних органів виконавчої влади України відзначається певним розмаїттям. Зокрема, до складу колегії Міністерства юстиції входить 15 осіб, Міністерства фінансів – 17, Міністерства аграрної політики – 18, а Міністерства освіти і науки - 25. У засіданнях колегії можуть брати участь представники місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування. Колегія за результатами своєї діяльності приймає рішення, що втілюються в життя наказами міністра.

Для розгляду наукових рекомендацій і пропозицій по головних напрямках науки і техніки, обговорення найважливіших програм у центральних органах можуть створюватися науково-технічні ради в складі вчених і висококваліфікованих фахівців. З урахуванням специфіки діяльності можуть створюватися інші робочі та консультативні органи.

У літературі з державного управління цілком слушно зазначається, що найсуттєвіша організаційно-структурна особливість центральних органів виконавчої влади полягає в тому, що вони мають у своєму підпорядкуванні місцеві (територіальні) органи, які створюють разом з центральним апаратом так звану виконавську вертикаль галузевої чи функціональної спрямованості (поширеною є така назва цієї вертикалі – система

міністерства, державного комітету). [3] Територіальні органи утворюються, реорганізуються і ліквідовуються в порядку, встановленому законодавством. Призначення на посаду і звільнення з посади керівників територіальних органів центрального органу виконавчої влади здійснює у встановленому порядку його керівник.

Для забезпечення реалізації державної політики в особливо важливих сферах діяльності та державного управління у складі окремих центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом у межах коштів, передбачених на їх утримання, можуть бути утворені відповідні **департаменти** (служби). Утворення такого департаменту (служби), призначення на посаду і звільнення з посади його керівника та затвердження положення про департамент (службу) здійснює Президент України. Зокрема, Указом Президента України від 6 жовтня 2000 р. №1120/2000 у складі Служби безпеки України утворено Департамент спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації.

Кабінет Міністрів України в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади, може утворювати **урядові органи державного управління** (департаменти, служби, інспекції). Ці органи діють у складі міністерства чи державного комітету і підпорядковуються йому. Вони здійснюють управління окремими підгалуззями або сферами діяльності, контрольно-наглядові функції, а також регулятивні та дозвольно-реєстраційні функції щодо фізичних і юридичних осіб. Зокрема, у складі Міністерства палива та енергетики створено чотири державні департаменти: електроенергетики; нафтової, газової та нафтопереробної промисловості; ядерної енергетики; вугільної промисловості. У складі Міністерства юстиції діє Державний департамент у справах національностей та міграції.

Керівники урядових органів державного управління призначаються на посади та звільняються з посад Кабінетом Міністрів України за поданням керівника відповідного центрального органу виконавчої влади. Керівник урядового органу за посадою є членом колегії центрального органу виконавчої влади.

Положення про урядовий орган державного управління затверджується Кабінетом Міністрів України. Типове положення про урядовий орган державного управління затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2000 р. №386. Згідно з Типовим положенням, урядовий орган державного управління у межах своєї компетенції бере участь у реалізації державної політики у відповідній підгалузі або сфері діяльності центрального органу виконавчої влади; здійснює в установленому порядку управління окремими підгалуззями або сферами діяльності (зокрема, в межах, визначених центральним органом виконавчої влади, здійснює управління майном

підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади); виконує відповідно до законодавства контрольні та наглядові функції у відповідній підгалузі або сфері діяльності; здійснює регулятивні та дозвільно-реєстраційні функції щодо фізичних та юридичних осіб; узагальнює практику застосування законодавства, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення і вносить їх на розгляд керівника центрального органу виконавчої влади; здійснює інші функції, що випливають з покладених на нього завдань.

Урядовий орган державного управління для реалізації покладених на нього завдань може за погодженням з керівником центрального органу виконавчої влади утворювати територіальні органи у межах граничної чисельності працівників урядового органу. Призначення на посади та звільнення з посад керівників цих органів та затвердження положень про територіальні органи здійснюється керівником урядового органу.

В урядовому органі може створюватися колегія у складі керівника урядового органу, його заступників та керівників структурних підрозділів урядового органу. Персональний склад колегії затверджується керівником центрального органу виконавчої влади, а її рішення проводяться в життя наказами урядового органу. Урядові органи функціонують як єдиначальні і не мають права видавати загальнообов'язкові нормативно-правові акти.

Керівник центрального органу виконавчої влади має право формувати власну **патронатну службу**

Ця служба як особистий апарат керівника спрямована на підготовку для нього необхідних матеріалів, організацію його контактів з громадськістю та засобами масової інформації. Водночас патронатна служба виконує роль сполучної ланки між керівником та колективом службовців – апаратом центрального органу виконавчої влади, а також між певним керівником та іншими керівниками центральних органів виконавчої влади. Працівники патронатної служби у центральному апараті міністерства призначаються на посади та звільняються з посад державним секретарем за пропозицією міністра

Інші посадові особи центрального органу виконавчої влади є державними службовцями, які разом з технічними та обслуговуючими працівниками входять до складу його **апарату** (персоналу). Апарат міністерства очолює державний секретар міністерства, який призначається на посаду і звільняється з посади Президентом України, а апарат інших центральних органів виконавчої влади – керівник апарату, який призначається на посаду і звільняється з посади керівником центрального органу виконавчої влади.

Номенклатура функціональних відділів та управлінь апарату (персоналу) залежить від конкретного центрального органу виконавчої влади і визначається в положенні про нього, що затверджується Президентом України. До складу центрального апарату органу виконавчої влади, як правило, входять:

– відділ кадрів;

– загальний відділ;

– управління справами;

– фінансово-господарське управління;

– прес-служба (центр громадських зв'язків);

– відділ міжнародних зв'язків;

– різні функціональні управління (наприклад у Міністерстві юстиції України є управління конституційного законодавства, цивільно-правового законодавства, реєстрації відомчих нормативних актів, реєстрації об'єднань громадян, судоустрою і судочинства).

Державний секретар міністерства (далі - державний секретар) є посадовою особою, на яку покладається забезпечення діяльності міністра та організації роботи з виконання завдань міністерства. Він підзвітний і підконтрольний міністрові. Державний секретар у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами та дорученнями Президента України, Кабінету Міністрів України та Прем'єр-міністра України, а також наказами і дорученнями міністра. Примірне положення про державного секретаря міністерства затверджене Указом Президента України від 14 липня 2001 р. №529/2001.

Основними завданнями державного секретаря є: 1) організація забезпечення виконання завдань, що належать до сфери діяльності міністерства; 2) забезпечення діяльності міністра як керівника міністерства та члена Кабінету Міністрів України; 3) здійснення поточної роботи, пов'язаної з виконанням покладених на міністерство завдань; 4) забезпечення стабільності і наступності у роботі міністерства.

Державний секретар відповідно до покладених на нього завдань:

– організовує роботу апарату міністерства;

– готує та подає на затвердження міністрові програми і плани роботи міністерства, організовує і контролює їх виконання; звітує про їх виконання перед міністром;

– забезпечує підготовку проектів законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, розробником яких є міністерство, інших документів та подає їх на розгляд міністрові;

– організовує розроблення нормативно-правових актів, що приймаються міністерством, та подає їх на підпис міністрові;

– організовує та контролює виконання законів, актів і доручень Президента України та Кабінету Міністрів України, а також наказів та доручень міністра;

– у разі відсутності міністра доповідає за дорученням Президента України, Кабінету Міністрів України законопроекти та інші питання на пленарних засіданнях Верховної Ради України, бере участь у заходах, що проводяться Президентом України та Кабінетом Міністрів України;

– забезпечує вирішення питань, що виникають у взаємовідносинах апарату міністерства з Адміністрацією Президента України, апаратом Верховної Ради України, іншими державними органами і належать до їх відання;

– забезпечує взаємодію апарату міністерства з Секретаріатом Кабінету Міністрів України;

– забезпечує співпрацю міністерства з іншими центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування в процесі виконання завдань, покладених на міністерство;

– координує роботу відповідних урядових органів державного управління, територіальних органів міністерства, координує і контролює роботу підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління міністерства, та вживає заходів до забезпечення ефективності їх роботи;

– подає міністрові пропозиції щодо утворення, реорганізації, ліквідації у складі міністерства урядових органів державного управління; за поданням керівників зазначених органів за погодженням з міністром затверджує граничну чисельність їх працівників, погоджує структуру, штатний розпис і кошторис видатків цих органів;

– за погодженням з міністром приймає рішення щодо утворення, реорганізації і ліквідації територіальних органів міністерства, а також підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління міністерства, затверджує їх положення (статути), призначає на посади та звільняє з посад у встановленому законодавством порядку їх керівників;

– погоджує призначення на посади та звільнення з посад керівників відповідних структурних підрозділів обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій;

- затверджує за погодженням з міністром структуру міністерства, а також за погодженням з Міністерством фінансів України - штатний розпис та кошторис видатків міністерства;

- організовує роботу з документами в міністерстві;

- затверджує положення про структурні підрозділи центрального апарату міністерства, визначає відповідальність їх керівників;

- призначає на посади та звільняє з посад згідно із законодавством працівників центрального апарату міністерства;

- подає міністрові пропозиції щодо розподілу бюджетних коштів, головним розпорядником яких є міністерство, забезпечує та контролює виконання рішень міністра щодо розподілу цих коштів та звітує перед міністром з цього питання;

- розпоряджається бюджетними коштами, передбаченими на утримання центрального апарату міністерства і його територіальних органів, та інформує міністра про їх використання;

- за погодженням з міністром, здійснює функції з управління майном, яке знаходиться в сфері управління міністерства;

- формує та затверджує кадровий резерв міністерства, забезпечує організацію підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників міністерства;

- виконує інші функції, пов'язані із забезпеченням діяльності міністерства.

Завдання, повноваження і функції державних секретарів визначаються у положенні про відповідне міністерство з урахуванням специфіки та особливостей діяльності міністерства.

Державні секретарі міністерств, їх перші заступники та заступники належать до числа керівників відповідних міністерств.

Державний секретар міністерства має право брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу при розгляді питань, що належать до сфери діяльності міністерства; залучати в установленому порядку працівників органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, утворювати робочі групи, скликати наради для розгляду питань, що належать до компетенції міністерства; одержувати в установленому законодавством порядку від центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування інформацію, документи, необхідні для виконання покладених на нього завдань.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок виконання обов'язків Міністра у разі його тимчасової відсутності» від 9 серпня 2001 р. №1009 в разі тимчасової відсутності Міністра (відрадження, хвороба, відпустка та інші поважні причини) за дорученням Міністра його обов'язки виконує державний секретар, крім таких:

- звітування перед Верховною Радою України про роботу в дорученій сфері управління;
- визначення політичних пріоритетів та стратегічних напрямів роботи міністерства;
- внесення за власною ініціативою питань на розгляд Кабінету Міністрів України та прийняття рішень на його засіданнях.

Державного секретаря міністерства, його першого заступника і трьох заступників призначає на посаду за поданням Прем'єр-міністра України та звільняє з посади Президент України. Президент України з урахуванням специфіки та особливостей діяльності міністерства може встановити іншу кількість перших заступників та

заступників державного секретаря. Державні секретарі, їх перші заступники та заступники призначаються на посади на строк повноважень Президента України.

Державними секретарями, їх першими заступниками та заступниками можуть бути особи, які постійно проживають в Україні і є її громадянами, мають вищу освіту, досвід управлінської роботи не менш як п'ять років і відповідають іншим вимогам, передбаченим законодавством. В окремих міністерствах для осіб, які претендують на заміщення зазначених посад, можуть встановлюватися додаткові кваліфікаційні вимоги. Перевага у призначенні на посади державних секретарів, їх перших заступників та заступників надається державним службовцям, зарахованим до кадрового резерву, які досягли найкращих результатів у роботі, виявляють ініціативність, постійно підвищують рівень своєї професійної підготовки.

Попереднє опрацювання матеріалів щодо призначення на посаду державного секретаря, його першого заступника та заступників забезпечують у встановленому порядку Адміністрація Президента України, Секретаріат Кабінету Міністрів України та Головне управління державної служби України.

Державні секретарі, їх перші заступники та заступники можуть бути звільнені з посад лише в разі неналежного виконання обов'язків, неможливості виконувати свої обов'язки за станом здоров'я, набрання чинності обвинувальним вироком суду щодо них та в інших випадках, передбачених Законом України «Про державну службу». Припинення повноважень Кабінету Міністрів України, зміни в його складі не можуть бути підставою для звільнення з посад державних секретарів, їх перших заступників та заступників.

Державний секретар з питань, що належать до його компетенції, видає накази організаційно-розпорядчого характеру та контролює їх виконання.

§3. Функції та компетенція центральних органів виконавчої влади

Всі центральні органи виконавчої влади є загальнодержавними органами спеціальної компетенції, які реалізують державну політику у відповідній галузі. Вони узагальнюють практику застосування законодавства з питань, що належать до їх компетенції, розробляють пропозиції про вдосконалення законодавства та в установленому порядку вносять їх на розгляд Президентові України, Кабінету Міністрів України. У межах своїх повноважень центральні органи виконавчої влади організовують виконання актів законодавства, здійснюють систематичний контроль за їх реалізацією.

Аналіз Загального положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади в Україні, затвердженого Указом Президента України від 12 березня 1996 р. №179/96 дозволяє виділити три групи основних завдань цих органів.

Перша група пов'язана з розробкою державних програм та реалізацією державної політики. Це зокрема участь у формуванні та реалізації державної політики як у цілому, так і за відповідними напрямками, розробка механізмів її реалізації, прогнозування розвитку економіки у виробничій, науково-технічній, мінерально-сировинній, паливно-енергетичній, трудовій, демографічній, соціальній, фінансовій та інших сферах; участь у розробці проектів Державної програми економічного та соціального розвитку України, Державного бюджету України; розробка цільових перспективних програм, опрацювання комплексу заходів, спрямованих на поглиблення економічної реформи; реалізація державної стратегії розвитку відповідної галузі (групи суміжних галузей); забезпечення у межах своєї компетенції реалізації державної політики; складання макроекономічних та міжгалузевих балансів.

Друга група завдань включає питання економічного розвитку та системи оподаткування, а саме: внесення у встановленому порядку пропозицій про зміну умов оподаткування, одержання пільгових кредитів, визначення особливостей приватизації, демонополізації підприємств в окремих галузях; розробка відповідних фінансово-економічних та інших нормативів, механізмів їх впровадження, затвердження галузевих стандартів; укладання державних замовлень наукових досліджень комплексного характеру; здійснення функцій управління майном підприємств, що належать до сфери управління міністерства; розробка пропозицій про визначення пріоритетних напрямів розвитку економіки.

Третю групу завдань становлять питання, пов'язані зі здійсненням міжнародної та зовнішньоекономічної діяльності. Це вжиття заходів, спрямованих на вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності; захист інтересів українських товаровиробників на зовнішньому ринку та розвиток внутрішнього ринку; участь у підготовці міжнародних договорів України; укладання міжнародних договорів міжвідомчого характеру.

Центральний орган виконавчої влади в межах здійснення державного управління відповідною галуззю (галуззями) має право:

- залучати спеціалістів центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій (за погодженням з керівниками) для розгляду питань, що належать до його компетенції;
- представляти Уряд України за його дорученням у міжнародних організаціях та під час укладання міжнародних договорів України;
- одержувати в установленому законодавством порядку від інших центральних органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування інформацію, документи і матеріали, а від органів статистики України – статистичні дані, для виконання покладених на нього завдань (безплатно);
- скликати в установленому порядку наради з питань, що належать до його компетенції;
- притягати до дисциплінарної відповідальності керівників територіальних органів міністерства, підприємств, установ і організацій, що належать до сфери його управління;
- самостійно або за участю роботодавців підприємств недержавної форми власності проводити переговори і укладати галузеві угоди з представниками найманих працівників.

Центральний орган виконавчої влади у процесі виконання покладених на нього завдань взаємодіє з іншими центральними і місцевими органами державної виконавчої влади, органами Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, а також з відповідними органами інших держав.

Центральний орган виконавчої влади в межах своїх повноважень на основі та на виконання актів законодавства видає накази, організовує і контролює їх виконання. У випадках, передбачених законодавством, його рішення є обов'язковими для виконання центральними та місцевими органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності та громадянами. Нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади підлягають державній реєстрації у Міністерстві юстиції України в порядку, встановленому законодавством. У разі потреби центральний орган виконавчої влади може видавати разом з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування спільні акти.

Центральний орган виконавчої влади є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із зображенням Державного герба України і своїм найменуванням.

Указом Президента України “Про геральдичні знаки – емблеми і прапори центральних органів виконавчої влади України” від 30 листопада 2000 р. №1271/2000 встановлено, що міністерства та інші центральні органи виконавчої влади України можуть мати власні геральдичні знаки – емблему та прапор, а Міністр внутрішніх справ України, Міністр оборони України, Міністр України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Голова Служби безпеки України, Голова Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Голова Державної податкової адміністрації України, Голова Державної митної служби України, начальник Управління державної охорони України, начальник Генерального штабу та командувач виду Збройних Сил України – також свій штандарт.

§4. Організація роботи Міністерства внутрішніх справ України

Згідно з Положенням про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженим Указом Президента України від 17 жовтня 2000 р. № 1138/2000, Міністерство внутрішніх справ України (МВС України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

МВС України є головним (провідним) органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань формування і реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, ведення боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, безпеки дорожнього руху та пожежної безпеки, охорони та оборони особливо важливих державних об'єктів. МВС України у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а також Положенням про МВС України. У межах своїх повноважень МВС України організовує виконання актів законодавства України і здійснює контроль за їх реалізацією.

МВС України узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства і в установленому порядку вносить їх на розгляд Президентів України, Кабінету Міністрів України.

Основними завданнями МВС України є:

– організація і координація діяльності органів внутрішніх справ щодо захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки;

– участь у розробці та реалізації державної політики щодо боротьби зі злочинністю;

- забезпечення запобігання злочинам, їх припинення, розкриття і розслідування, розшук осіб, які вчинили злочини, вжиття заходів для усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень;
- організація охорони та оборони внутрішніми військами особливо важливих державних об'єктів;
- забезпечення реалізації державної політики з питань громадянства;
- забезпечення проведення паспортної, реєстраційної та міграційної роботи;
- організація роботи, пов'язаної із забезпеченням безпеки дорожнього руху та пожежної безпеки;
- здійснення на договірних засадах охорони майна усіх форм власності;
- визначення основних напрямів удосконалення роботи органів внутрішніх справ, надання їм організаційно-методичної та практичної роботи;
- забезпечення додержання законності в діяльності осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, працівників і військослужбовців системи МВС України;
- підготовка органів внутрішніх справ та внутрішніх військ для інтеграції України до Європейського Союзу.

МВС України відповідно до покладених на нього завдань:

- 1) забезпечує реалізацію державної політики щодо боротьби зі злочинністю;
- 2) визначає основні напрями діяльності підпорядкованих йому органів, підрозділів, установ та ефективні засоби виконання покладених на них завдань;
- 3) організовує роботу органів внутрішніх справ, пов'язану з охороною громадського порядку, запобіганням адміністративним правопорушенням, їх припиненням та забезпеченням провадження у справах про ці правопорушення, розгляд яких законом покладено на ці органи;
- 4) організовує здійснення органами внутрішніх справ профілактичних і оперативно-розшукових заходів щодо запобігання злочинам, їх виявлення, припинення і розкриття, провадження дізнання і попереднього (досудового) слідства у справах про злочин, розслідування яких законом покладено на ці органи;
- 5) здійснює у випадках, передбачених законодавством України, спеціальні заходи щодо забезпечення безпеки працівників суду, органів прокуратури, внутрішніх справ, митних органів, органів державної податкової служби, державної контрольно-ревізійної служби, рибоохорони, державної лісової охорони, Антимонопольного комітету України, їх близьких родичів, а також осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві;
- 6) виявляє, розкриває і розслідує злочини, що мають міжрегіональний і міжнародний характер, веде боротьбу з організованою злочинністю, наркобізнесом і злочинами у сфері економіки;
- 7) забезпечує профілактику правопорушень. Вносить центральним і місцевим органам виконавчої влади, підприємствам, установам і організаціям подання щодо усунення причин і умов, які сприяють вчиненню правопорушень, організовує проведення серед населення роз'яснювальної роботи з питань охорони громадського порядку і боротьби зі злочинністю;
- 8) бере участь у наукових, кримінологічних і соціологічних дослідженнях, розробці за їх

результатами державних програм боротьби зі злочинністю і охорони громадського порядку;

9) вживає разом з іншими державними органами заходів щодо запобігання дитячій безпритульності та правопорушенням серед неповнолітніх;

10) організовує і проводить розшук громадян у випадках, передбачених законодавством України та міжнародними договорами;

11) організовує інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів внутрішніх справ, формує центральні довідково-інформаційні фонди, веде оперативно-пошуковий та криміналістичний облік, у межах своїх повноважень складає державну статистичну звітність;

12) організовує проведення усіх видів експертизи у кримінальних справах та криміналістичних досліджень за матеріалами оперативно-розшукової діяльності, забезпечує в установленому порядку участь спеціалістів експертної служби у слідчих діях, організовує проведення на договірних засадах відповідних видів експертизи і досліджень на замовлення фізичних і юридичних осіб;

13) бере участь у ресоціалізації осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі;

14) забезпечує функціонування дозвільної системи, здійснює контроль за придбанням, зберіганням, носінням і перевезенням зброї, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів щодо зберігання і використання яких встановлено спеціальні правила, за відкриттям і функціонуванням об'єктів, де вони використовуються;

15) організовує роботу Державної автомобільної інспекції, забезпечує реєстрацію та облік автотранспортних засобів, разом з іншими державними органами вживає заходів для забезпечення безпеки дорожнього руху; контролює проведення іншими центральними органами виконавчої влади і транспортними організаціями роботи, спрямованої на запобігання дорожньо-транспортним пригодам;

16) забезпечує здійснення державного пожежного нагляду, пожежну охорону населених пунктів і об'єктів, координує діяльність інших центральних органів виконавчої влади у питаннях, пов'язаних з удосконаленням справи пожежної охорони;

17) здійснює державне замовлення на виробництво пожежної техніки, виробів і засобів пожежогасіння, пожежно-технічного оснащення, зв'язку та інших матеріалів, виконання робіт, надання платних послуг для забезпечення ефективної роботи підрозділів Державної пожежної охорони;

18) організовує на договірних засадах охорону майна усіх форм власності, охороняє та обороняє особливо важливі державні об'єкти, разом із заінтересованими державними органами проводить роботу для підвищення надійності охорони цих об'єктів;

19) забезпечує охорону дипломатичних представництв і консульських установ іноземних держав на території України;

20) здійснює контроль за додержанням громадянами паспортних правил, правил в'їзду, перебування в Україні і транзитного проїзду через її територію іноземців та осіб без громадянства;

21) організовує здійснення заходів щодо рятування людей, охорони їх безпеки, забезпечення громадського порядку, збереження майна в разі стихійного лиха, аварій, пожеж, катастроф та щодо ліквідації їх наслідків;

22) забезпечує участь органів внутрішніх справ у межах їх повноважень у здійсненні заходів щодо охорони довкілля;

23) забезпечує високу бойову і мобілізаційну готовність органів внутрішніх справ та внутрішніх військ, бере відповідно до законодавства участь у забезпеченні режиму воєнного або надзвичайного стану у разі його введення на території України або в

окремих її місцевостях;

24) бере участь у розробці проектів міжнародних договорів України з питань боротьби зі злочинністю, забезпечує в межах своїх повноважень виконання укладених міжнародних договорів України. Відповідно до законодавства, укладає з відповідними органами іноземних держав угоди про співробітництво у сфері боротьби зі злочинністю та з інших питань, що належать до його компетенції;

25) вживає заходів щодо реалізації галузевого співробітництва України з Європейським Союзом, у межах своїх повноважень забезпечує виконання Українською стороною зобов'язань за Угодою про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом, іншими міжнародними договорами України, адаптацію законодавства України до законодавства Європейського Союзу, здійснює інші заходи щодо інтеграції України до ЄС;

26) розробляє і організовує виконання програм кадрового забезпечення органів внутрішніх справ та внутрішніх військ, вживає заходів щодо додержання дисципліни і законності в їх діяльності; організовує роботу навчальних закладів, наукових установ, що належать до сфери його управління;

27) вживає відповідно до законодавства заходів щодо забезпечення правового і соціального захисту осіб рядового і начальницького складу та працівників органів внутрішніх справ, військовослужбовців та працівників внутрішніх військ, пенсіонерів із числа військослужбовців та осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, членів їхніх сімей, розробляє пропозиції з цих питань і вносить їх на розгляд відповідних органів;

28) організовує в установленому порядку матеріально-технічне забезпечення діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ, установ і організацій, що належать до сфери його управління, внутрішніх військ, використання ними матеріально-технічних ресурсів і коштів;

29) організовує в системі МВС України роботу з питань фінансування, праці, заробітної плати, економічного прогнозування, бухгалтерського обліку і звітності,

контророльно-ревізійної діяльності;

30) вносить відповідним органам виконавчої влади пропозиції щодо будівництва об'єктів адміністративного, соціально-побутового, військового призначення та житла для забезпечення діяльності його системи, здійснює контроль за цим будівництвом;

31) бере участь у формуванні науково-технічної політики у сфері діяльності органів внутрішніх справ, організовує і координує впровадження в практику досягнень науки і передового досвіду, забезпечує розробку озброєнь, спеціальних, технічних і криміналістичних засобів для органів внутрішніх справ та внутрішніх військ;

32) забезпечує у випадках, передбачених законодавством, ліцензування окремих видів господарської діяльності;

33) організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів у навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери його управління;

34) організовує діяльність закладів охорони здоров'я, що належать до сфери його управління;

35) забезпечує реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, контроль за її збереженням у центральному апараті Міністерства, в органах внутрішніх справ і внутрішніх військ;

36) виконує інші функції, що впливають з покладених на нього завдань.

МВС України має право:

- 1) представляти Кабінет Міністрів України за його дорученням у міжнародних організаціях та під час укладання міжнародних договорів;
- 2) одержувати в установленому законодавством порядку від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього завдань;
- 3) залучати спеціалістів центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій (за погодженням з їхніми керівниками) для розгляду питань, що належать до його компетенції;
- 4) перевіряти додержання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями та громадянами правил пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху, дозвільної системи;
- 5) скликати в установленому порядку наради з питань, що належать до його компетенції;
- 6) займатися, відповідно до законодавства, господарською діяльністю.

МВС України здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку головні управління МВС України в Автономній Республіці Крим, місті Києві та Київській області, управління МВС України в областях, місті Севастополі та на транспорті, районні, районні у містах, міські управління і відділи, а також підприємства, установи і організації, що належать до сфери його управління.

Під час виконання покладених на нього завдань МВС України взаємодіє з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також з відповідними органами іноземних держав.

МВС України у межах своїх повноважень видає на основі та на виконання актів законодавства накази, організовує і контролює їх виконання.

Нормативно-правові акти МВС України підлягають реєстрації в порядку, встановленому законом.

У випадках, передбачених законодавством, рішення МВС України є обов'язковим для виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями та громадянами.

МВС України в разі потреби видає разом з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади спільні акти.

МВС України очолює Міністр, якого призначає на посаду і звільняє з посади Президент України в установленому законодавством порядку.

Міністр несе відповідальність перед Президентом України та Кабінетом Міністрів України за виконання покладених на МВС України завдань і здійснення ним своїх функцій.

Міністр внутрішніх справ:

1) керує Міністерством;

2) здійснює управління системою МВС України;

3) особисто відповідає за розробку і впровадження Програми діяльності Кабінету Міністрів України з відповідних питань, реалізацію державної політики у сфері захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань;

4) є розпорядником коштів МВС України;

5) затверджує положення про структурні підрозділи центрального апарату, головні Управління МВС України в Автономній Республіці Крим, місті Києві та Київській області, управління МВС України в областях, місті Севастополі та на транспорті, а також статuti підприємств, положення про установи і організації, що належать до сфери управління Міністерства;

6) призначає в установленому порядку на посади та звільняє з посад керівників відповідних органів внутрішніх справ, структурних підрозділів центрального апарату а також керівників підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління МВС;

7) присвоює в установленому порядку спеціальні звання особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та військовослужбовцями внутрішніх військ;

8) представляє в установленому порядку осіб рядового і начальницького складу, працівників органів внутрішніх справ та працівників і військовослужбовців внутрішніх військ, які особливо відзначилися в роботі та службі, до нагородження державними нагородами України;

9) здійснює інші повноваження, передбачені законодавством.

Структуру, штатний розпис та кошторис видатків центрального апарату МВС України затверджує Міністр. Структура МВС України залишається майже незмінною з 1994 р. [4] Його складовими частинами є: керівництво, апарат Міністра, штаб, головні управління, управління і відділи. Однак в межах адміністративної реформи суттєві зміни відбуваються і в структурі МВС України. Так, протягом 2001 р. були ліквідовані посади Першого заступника і заступників Міністра внутрішніх справ і водночас засновані посади Державного секретаря МВС та його заступників, здійснювалася реорганізація головних управлінь МВС у департаменти. Вже створено Департамент роботи з персоналом,

Департамент громадянства, паспортної та імміграційної служби, Департамент фінансових ресурсів та економіки, Департамент фінансового забезпечення. Реформування МВС триватиме й надалі.

З метою погодженого і комплексного вирішення питань, що належать до компетенції МВС України, обговорення найважливіших напрямів його діяльності в Міністерстві утворено *колегію у складі* міністра (голова колегії), державного секретаря та його заступників за посадою, інших керівних працівників Міністерства, а також керівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління МВС України. Члени колегії затверджуються та увільняються від обо-в'язків Кабінетом Міністрів України за поданням Міністра. Рішення колегії проводяться в життя наказами Міністра.

Для розгляду наукових рекомендацій та пропозицій щодо основних напрямів діяльності органів внутрішніх справ, обговорення найважливіших програм та вирішення інших питань у Міністерстві можуть утворюватися наукова рада, інші консультаційні та дорадчі органи. Склад цих органів та положення про них затверджує Міністр внутрішніх справ.

Гранична чисельність працівників центрального апарату МВС України затверджується Кабінетом Міністрів України.

У зв'язку з прийняттям України до Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерполу) Кабінет Міністрів України своєю постановою від 25 березня 1993 р. №220 встановив, що МВС України виступає як *Національне центральне бюро Інтерполу (Укрбюро Інтерполу)*, через яке здійснюється будь-яка взаємодія правоохоронних органів України з компетентними органами зарубіжних держав щодо вирішення питань боротьби зі злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни. У зв'язку з цим збільшено граничну чисельність працівників центрального апарату Міністерства на 35 одиниць для утворення робочого апарату Бюро.

Укрбюро Інтерполу у своїй діяльності керується Конституцією України і законодавчими актами України щодо боротьби зі злочинністю, міжнародними договорами України, Статутом та іншими нормативними документами Інтерполу, нормативними актами МВС України, а також Положенням «Про Національне центральне бюро Інтерполу».

Основними завданнями Укрбюро Інтерполу є:

- координація діяльності правоохоронних органів країни у боротьбі із злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни;
- забезпечення взаємодії з Генеральним секретаріатом та відповідними органами держав – членів Інтерполу в боротьбі зі злочинністю;
- оцінка рівня поширення в Україні злочинності, що має транснаціональний характер, і загрози злочинної діяльності громадян України за кордоном.

Укрбюро Інтерполу відповідно до покладених на нього завдань:

- забезпечує обмін офіційною та конфіденційною (оперативно-розшуковою) інформацією в межах Інтерполу та правоохоронних органів України з питань боротьби зі злочинністю;
- надсилає до Генерального секретаріату Інтерполу і національних центральних бюро держав – членів Інтерполу запити та відомості правоохоронних органів країни, пов'язані з інформацією про злочини і злочинців, розшукуваних осіб, предмети, документи, здійснення нагляду за особами, які підозрюються у скоєнні злочинів;
- сприяє представникам компетентних органів іноземних держав, які прибули в Україну для здійснення оперативно-розшукових та інших заходів, пов'язаних з боротьбою із злочинністю;
- терміново інформує національні центральні бюро держав – членів Інтерполу про випадки безпосереднього звертання до їх компетентних органів правоохоронних органів країни;

– скликає на підставі інформації, що надходить від правоохоронних органів країни звіти, передбачені Інтерполом і надсилає їх до Генерального секретаріату;

– готує аналітичні огляди, звіти та узагальнення за матеріалами Інтерполу з проблем боротьби зі злочинністю;

– формує на підставі інформації, одержаної в процесі своєї діяльності, банк даних про злочини і злочинців, розшукуваних осіб, предмети і документи;

– бере участь у розробці проектів законодавчих і нормативних актів, що регламентують роботу, спрямовану на боротьбу зі злочинністю;

– бере участь у проведенні кримінологічної експертизи законодавчих актів та міжнародних договорів України, з прийняттям і укладанням яких може відбутися поширення злочинності;

– контролює в межах своєї компетенції додержання міжнародних договорів України щодо боротьби зі злочинністю;

– видає інформаційний бюлетень.

МВС України щорічно у січні подає Кабінетові Міністрів України звіт про результати діяльності Національного центрального бюро Інтерполу.

Для визначення науково обґрунтованої державної протизлочинної політики та розробки рекомендацій і пропозицій щодо боротьби зі злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни, Укрбюро Інтерполу може звертатися до радників, які виконують виключно консультаційні функції на договірних засадах. Склад радників

визначається МВС за погодженням з Міністерством юстиції України і Службою безпеки України.

Робочий апарат Укрбюро Інтерполу є самостійним структурним підрозділом центрального апарату МВС України, керівник якого за граничним спеціальним званням, дисциплінарними правами і умовами оплати праці прирівнюється до начальника головного управління Міністерства внутрішніх справ і призначається наказом МВС України. Структура і штати робочого апарату Укрбюро Інтерполу затверджуються Міністром внутрішніх справ.

МВС України є юридичною особою, має самостійний баланс, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням. Витрати, пов'язані з виконанням функцій МВС, у тому числі з участю України в діяльності Інтерполу, фінансуються з державного бюджету.

Указом Президента України «Про символіку органів Міністерства внутрішніх справ України» від 19 грудня 2000 р. № 1346/2000 р. засновано геральдичний знак (емблему) і прапор МВС України, а також затверджено порядок їх використання. Міністр внутрішніх справ має власний штандарт.

[1] Див.: Медведчук В. Адміністративна реформа як засіб вдосконалення державного управління // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 1998. - №2 (13). – С.66-75; Авер'янов В. Центральні органи виконавчої влади України: концептуальний підхід до класифікації в контексті адміністративної реформи в Україні // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 1999. - №1 (16). – С.42-50; Битяк Ю. Оновлення змісту діяльності органів виконавчої влади – головна мета адміністративної реформи // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 2000. - №4 (19). – С.10-19.

[2] Постановою КМУ №403 від 26.02.2000 р. не враховуються штати апарату і територіальних підрозділів Міністерства внутрішніх справ, Міністерства оборони, Служби

безпеки України, а також Державного департаменту з питань виконання покарань.

[3] Авер'янов В.Б. Органи виконавчої влади в Україні. - К.: Ін Юре, 1997. - С.32.

[4] Див.: Додаток до Наказу МВС України №469 від 02.09.1994 р.